

HRVATSKI JEZIK

Ispitni katalog
za državnu maturu u školskoj
godini 2022./2023.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ISPITNI KATALOG ZA **DRŽAVNU MATURU** U ŠKOLSKOJ GODINI 2022./2023.
HRVATSKI JEZIK

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

SADRŽAJ

UVOD	5
1. PODRUČJA ISPITIVANJA	7
2. STRUKTURA ISPITA	8
2.1. PRVA ISPITNA CJELINA: ČITANJE, KNJIŽEVNOST I HRVATSKI JEZIK	8
2.2. DRUGA ISPITNA CJELINA: SAŽETAK	9
2.3. TREĆA ISPITNA CJELINA: ŠKOLSKI ESEJ	9
3. OBRAZOVNI ISHODI	10
3.1. PRVA ISPITNA CJELINA	13
3.2. ČITANJE NEKNJIŽEVNOGA TEKSTA	14
3.3. TEORIJA I POVIJEST KNJIŽEVNOSTI	15
3.4. HRVATSKI JEZIK	16
3.5. SAŽETAK	17
3.6. ŠKOLSKI ESEJ	18
4. OPIS VREDNOVANJA	20
4.1. VREDNOVANJE ISPITNE CJELINE ČITANJE, KNJIŽEVNOST I HRVATSKI JEZIK	20
4.2. VREDNOVANJE ISPITNE CJELINE SAŽETAK	20
4.3. VREDNOVANJE ISPITNE CJELINE ŠKOLSKI ESEJ	22
5. TEHNIČKI OPIS ISPITA	25
5.1. TRAJANJE ISPITA	25
5.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA ISPITA	26
5.3. PRIBOR	27
6. PRIMJERI ZADATAKA	28
6.1. PRIMJERI ZADATAKA VIŠESTRUKOGA IZBORA	28
6.2. PRIMJERI ZADATAKA OTVORENOGA TIPOA	34
6.2.1. SAŽETAK	34
6.2.2. ŠKOLSKI ESEJ	36
7. PRIPREMA ZA ISPIT	38

Napomena:

Ispitni materijali iz Hrvatskoga jezika pisani su prema *Hrvatskome pravopisu* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovje (<http://www.ihjj.hr>, 2013.). U obrazovnim ishodima preuzetim iz kurikuluma napravljene su jezične korekcije sukladno normi hrvatskoga standardnog jezika.

UVOD

Hrvatski jezik obvezan je predmet na državnoj maturi. Ispit iz Hrvatskoga jezika polaže se na jednoj razini. Ispitni katalog za ispit iz Hrvatskoga jezika na državnoj maturi usklađen je s Kurikulumom nastavnog predmeta Hrvatski jezik za osnovne škole i gimnazije¹ (u dalnjem tekstu: Kurikulum) i temeljni je dokument ispita u kojem su navedeni i objašnjeni sadržaji, kriteriji i načini ispitivanja i vrednovanja na državnoj maturi.

Ispitni katalog namijenjen je svim pristupnicima ispitima državne mature i nastavnicima Hrvatskoga jezika.

Ispitni katalog ima sedam poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Struktura ispita
3. Obrazovni ishodi
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadatka
7. Priprema za ispit

U prvome poglavlju navedena su područja koja se ispituju i udio pojedinoga područja u ispitu. U drugome poglavlju podrobno je opisan sadržaj triju ispitnih cjelina s obzirom na područja ispitivanja. U trećemu poglavlju navedeni su obrazovni ishodi i sadržaji, odnosno ključna znanja i vještine koje se ispituju. U četvrtome poglavlju donosi se tehnički opis ispita. U petome poglavlju opisani su način bodovanja i kriteriji ocjenjivanja. U šestome poglavlju navedeni su primjeri zadatka prema vrstama zadatka, za svako područje ispitivanja, a u sedmome poglavlju navedene su smjernice i savjeti za pripremu za ispit.

Ciljevi ispita

U skladu s ciljevima predmetnoga Kurikuluma, ciljevi su ispita iz Hrvatskoga jezika na državnoj maturi utvrditi razinu postignuća pristupnika²:

- u ovlađanosti jezičnim djelatnostima čitanja i pisanja
- u ovlađanosti jezičnim znanjem i znanjem o hrvatskome jeziku kao sustavu
- u jezičnoj djelatnosti čitanja na primjerima književnih i neknjiževnih tekstova; neprekinitih, isprekidanih, mješovitih i višestrukih tekstova u osobne i javne svrhe
- u jezičnoj djelatnosti pisanja tekstova različitih vrsta i funkcionalnih stilova

¹ NN, br. 10/19. (29. 1. 2019.)

² Izraz „pristupnik“ u ispitnom katalogu ima opće značenje te se odnosi i na pristupnice i na pristupnike.

- u opsegu i razvijenosti aktivnoga rječnika
- u komunikacijskoj kompetenciji pri čitanju i pisanju tekstova različitih sadržaja, strukture, namjene i stilova
- u razumijevanju i tumačenju tekstova hrvatske i svjetske književnosti uz primjenu znanja iz teorije književnosti i povijesti književnosti i kritičkoga mišljenja
- u poznavanju različitih idioma hrvatskoga jezika i jezično-knjjiževne kulturnopovijesne baštine.

1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Ispitom iz Hrvatskoga jezika na državnoj maturi ispituju se komunikacijske jezične kompetencije, književnoteorijska, književnopolovijesna i jezična znanja, razumijevanje književnoga i neknjiževnoga teksta i upotreba hrvatskoga standardnog jezika u pisanju različitih vrsta tekstova.

Ispit iz Hrvatskoga jezika ustrojen je prema trima ispitnim područjima: *Čitanje, Hrvatski jezik i Pisanje*, koja se temelje na odgojno-obrazovnim ishodima iz predmetnoga Kurikulum-a. Područje *Čitanja* sastoji se od triju potpodručja, a područja *Hrvatskoga jezika i Pisanja* od dvaju potpodručja. Za svako su ispitno područje i potpodručje unaprijed određeni broj i vrsta zadataka. Nacrt ispita prikazan je u tablici 1.

Tablica 1. Nacrt ispita iz Hrvatskoga jezika na državnoj maturi

PODRUČJE	POTPODRUČJE	PREDMETNO PODRUČJE U KURIKULUMU (A/B/C) ³	BROJ I VRSTA ZADATAKA	BROJ BODOVA	BODOVNA ZASTUPLJENOST PODRUČJA U ISPITU	
Čitanje	Čitanje književnoga teksta	A	20 zadataka višestrukoga izbora uz polazni tekst	20	38 %	
		B				
	Čitanje neknjiževnoga teksta	A	10 zadataka višestrukoga izbora uz polazni tekst	10		
		C				
	Teorija i povijest književnosti	B	12 zadataka višestrukoga izbora	12		
Hrvatski jezik⁴	Ustroj hrvatskoga jezika	A	15 zadataka višestrukoga izbora	15	18 %	
	Primjena ustroja hrvatskoga jezika	A	1 zadatak višestrukoga izbora	5		
Pisanje	Pisanje funkcionalnoga teksta – sažetka	A	1 otvoreni zadatak pisanja	18	44 %	
		C				
	Pisanje školskoga eseja	A	1 otvoreni zadatak pisanja	30		
		B				
		C				
		UKUPNO	60 ZADATKA	110	100 %	

3 A – Hrvatski jezik i komunikacija, B – Književnost i stvaralaštvo, C – Kultura i mediji

4 Ishodi iz područja hrvatskoga jezika ispituju se i u zadatcima pisanja.

2. STRUKTURA ISPITA

Ispit iz Hrvatskoga jezika na državnoj maturi sastoji se od triju ispitnih cjelina:

- prva ispitna cjelina – *Čitanje, književnost i hrvatski jezik*
- druga ispitna cjelina – *Sažetak*
- treća ispitna cjelina – *Školski esej.*

Svaka ispitna cjelina ispituje se jednom ispitnom knjižicom.

2.1. PRVA ISPITNA CJELINA:

ČITANJE, KNJIŽEVNOST I HRVATSKI JEZIK

U tablici 2. prikazana je struktura ispitne cjeline *Čitanje, književnost i hrvatski jezik*. Prva ispitna cjelina sastoji se od ukupno 58 zadataka višestrukoga izbora. Svaki točan odgovor donosi jedan bod. Ako pristupnik za pojedini zadatak označi više od jednoga odgovora, taj će se zadatak bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to nalazi li se među označenim odgovorima i točan odgovor.

Prva ispitna cjelina sastoji se od zadataka čitanja književnog teksta, čitanja neknjiževnoga teksta, teorije i povijesti književnosti, zadataka ustroja hrvatskoga jezika te zadataka primjene ustroja hrvatskoga jezika.

Tablica 2. Struktura ispitne cjeline Čitanje, književnost i hrvatski jezik

PRVA ISPITNA CJELINA		POLAZNI TEKST / SADRŽAJ	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
Čitanje	Čitanje književnoga teksta	četiri polazna teksta – cijeloviti tekstovi ili ulomci različitih književnih vrsta i iz različitih književnopovijesnih razdoblja	20 (Na svaki polazni tekst odnosi se 5 zadataka.)	20
	Čitanje neknjiževnoga teksta	dva polazna teksta – cijeloviti neknjiževni tekstovi ili ulomci različitih tekstnih vrsta	10 (Na svaki polazni tekst odnosi se 5 zadataka.)	10
Književnost	Teorija i povijest književnosti	zadaci s polaznim sadržajem i bez polaznoga sadržaja	12	12
Hrvatski jezik	Ustroj hrvatskoga jezika	zadaci s polaznim sadržajem i bez polaznoga sadržaja	15	15
	Primjena ustroja hrvatskoga jezika	zadaci s polaznim sadržajem – ispitivanje jezika u kontekstu	1	5
UKUPNO			58	62

2.2. DRUGA ISPITNA CJELINA: SAŽETAK

U drugoj ispitnoj cjelini ispituje se pisanje jednoga od funkcionalnih tekstova navedenih u predmetnome Kurikulumu. Ispitnim katalogom za državnu maturu propisuje se koja se tekstna vrsta ispituje. Na državnoj maturi 2022./2023. piše se sažetak.

Sažetak donosi ukupno **18 bodova**.

2.3. TREĆA ISPITNA CJELINA: ŠKOLSKI ESEJ

U trećoj ispitnoj cjelini ispituje se pisanje interpretacijskoga ili raspravljačkoga školskog eseja. Ispitnim katalogom za državnu maturu propisuje se koja se vrsta školskoga eseja piše. Na državnoj maturi 2022./2023. piše se interpretacijski školski esej. Esejski zadatak sastoji se od polaznoga pitanja ili tvrdnje, ulomka iz književnoga djela s popisa obveznih djela i smjernica za pisanje. Interpretacijski školski esej može se odnositi na jedno književno djelo ili na usporedbu dvaju književnih djela s popisa obveznih djela.

Školski esej donosi ukupno **30 bodova**.

3. OBRAZOVNI ISHODI

Predmetni Kurikulum Hrvatskoga jezika ishodište je za planiranje nastave Hrvatskoga jezika te poučavanje i vrednovanje učeničkih postignuća. Ispit državne mature kao oblik vanjskoga vrednovanja također se usklađuje s Kurikulom, što znači da je ispit iz Hrvatskoga jezika na državnoj maturi usklađen s tim dokumentom i izravno povezan s propisanim odgojno-obrazovnim ishodima, s predmetnim područjima i razinama ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda. Ispitom iz Hrvatskoga jezika na državnoj maturi ispituju se predmetna područja Hrvatskoga jezika propisana Kurikulom – Jezik i komunikacija, Književnost i stvaralaštvo te Kultura i mediji. Tim trima predmetnim područjima obuhvaćena su 52 ishoda koji se ostvaruju u četirima razredima srednje škole. Iako je ispit usklađen s predmetnim Kurikulom, u svakome području postoje ishodi koji se ne mogu ispitati ispitom državne mature. Popis svih odgojno-obrazovnih ishoda iz predmetnoga Kurikuluma Hrvatskoga jezika nalazi se u tablici 2. Svjetlje su označeni ishodi koji se neće ispitivati na državnoj maturi. Vrednovanje ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika provodi se u skladu s dokumentom Smjernice za vrednovanje procesa učenja i ostvarenosti ishoda u osnovnoškolskome i srednjoškolskome odgoju i obrazovanju⁵ u sklopu projekta Podrška provedbi Cjelovite kurikularne reforme (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, veljača 2020.).

Ispitom državne mature ne ispituju se sljedeći ishodi: A.1.1. – A.4.1. (ishodi koji se odnose na govorenje), zatim A.1.2 – A.4.2. (ishodi koji se odnose na slušanje) te B.1.4. – B.4.4. (ishodi koji se odnose na pismeno stvaralačko izražavanje). Ishodi iz predmetnoga područja Jezik i komunikacija (A) u svakome razredu koji se odnose na jezičnu vještina govorenja (A.1.1. – A.4.1.) i vještina slušanja (A.1.2. – A.4.2.) nisu uvršteni u katalog jer za njihovo ispitivanje nisu ispunjeni organizacijski uvjeti. Ishodi iz predmetnoga područja Književnost i stvaralaštvo (B) koji se odnose na stvaralačko izražavanje učenika ne ocjenjuju se prema naputku u Kurikulumu (njihova se ostvarenost u Kurikulumu vrednuje samo formativno) te ih stoga nije moguće sumativno vrednovati na ispitu državne mature.

Budući da je 12 odgojno-obrazovnih ishoda izuzeto od ispitivanja, ispitom iz Hrvatskoga jezika na državnoj maturi moguće je ispitati 40 odgojno-obrazovnih ishoda iz svih triju predmetnih područja Kurikuluma: 20 ishoda iz predmetnoga područja Hrvatski jezik i komunikacija (A), 12 ishoda iz predmetnoga područja Književnost i stvaralaštvo (B) te 8 ishoda iz predmetnoga područja Kultura i mediji (C).

5 Dostupno na poveznici: <https://mzo.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/PristupInformacijama/eSavjetovanja-2019//Smjernice%20za%20vrednovanje%20procesa%20i%20ostvarenosti%20odgojno-obrazovnih%20ishoda%20-%20eSavjetovanje%204-12-2019.pdf>.

Tablica 3. Odgojno–obrazovni ishodi iz Kurikuluma nastavnoga predmeta Hrvatski jezik koji se ispituju ispitom iz Hrvatskoga jezika na državnoj maturi

A – JEZIK I KOMUNIKACIJA
HR SŠ A.1.1. Učenik opisuje i pripovijeda u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.
HR SŠ A.2.1. Učenik govori izлагаčke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.
HR SŠ A.3.1. Učenik govori upućivačke i raspravljačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.
HR SŠ A.4.1. Učenik raspravlja u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.
HR SŠ A.1.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom opisne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
HR SŠ A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom izлагаčke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
HR SŠ A.3.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom upućivačke i raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
HR SŠ A.4.2. Učenik sluša tekstove različitih funkcionalnih stilova u skladu s određenom svrhom i iz različitih izvora.
HR SŠ A.1.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom opisne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
HR SŠ A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom izлагаčke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
HR SŠ A.3.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom upućivačke i raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
HR SŠ A.4.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
HR SŠ A.1.4. Učenik piše tekstove opisnoga i pripovjednog diskursa u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.
HR SŠ A.2.4. Učenik piše izлагаčke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.
HR SŠ A.3.4. Učenik piše upućivačke i raspravljačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.
HR SŠ A.4.4. Učenik piše raspravljačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.
HR SŠ A.1.5. Učenik analizira morfosintaktička obilježja riječi u rečenici i primjenjuje znanja pri oblikovanju teksta.
HR SŠ A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju.
HR SŠ A.3.5. Učenik analizira morfološka obilježja riječi i primjenjuje znanja pri oblikovanju teksta.
HR SŠ A.4.5. Učenik analizira glasovni sustav hrvatskoga standardnog jezika.
HR SŠ A.1.6. Učenik analizira značenske odnose među riječima pomoću rječnika.
HR SŠ A.2.6. Učenik razlikuje leksičke slojeve općeuporabnoga leksika hrvatskoga standardnog jezika.
HR SŠ A.3.6. Učenik objašnjava tvorbu riječi prema različitim tvorbenim načinima.
HR SŠ A.4.6. Učenik razlikuje lekseme ograničene uporabe u leksiku hrvatskoga standardnog jezika i pravilno ih primjenjuje.
HR SŠ A.1.7. Učenik objašnjava razliku između hrvatskoga jezika kao sustava govora i hrvatskoga standardnog jezika.
HR SŠ A.2.7. Učenik uspoređuje organske govore hrvatskoga jezika s hrvatskim standardnim jezikom na uporabnoj razini.
HR SŠ A.3.7. Učenik opisuje osnovna obilježja funkcionalnih stilova na tekstu.
HR SŠ A.4.7. Učenik opisuje povijesni razvoj hrvatskoga standardnog jezika.

B – KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO
HR SŠ B.1.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i objašnjava stav o književnom tekstu.
HR SŠ B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnom tekstu.
HR SŠ B.3.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih čitatelja.
HR SŠ B.4.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i objašnjava stav o književnome tekstu.
HR SŠ B.1.2. Učenik razlikuje i opisuje književni tekst prema temi i žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.
HR SŠ B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.
HR SŠ B.3.2. Učenik uspoređuje književne tekstove iste teme ili žanra na sadržajnoj i izraznoj razini i tumači reprezentativnost književne vrste u različitim književnopovijesnim razdobljima.
HR SŠ B.4.2. Učenik analizira različite interpretacije književnih tekstova s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu.
HR SŠ B.1.3. Učenik prepoznaće i opisuje književni tekst u književnopovijesnom, društvenom i kulturnom kontekstu.
HR SŠ B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.
HR SŠ B.3.3. Učenik interpretira književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.
HR SŠ B.4.3. Učenik obrazlaže slijed književnih poetika i razdoblja i kritički prosuđuje utjecaj različitih konteksta na književni tekst.
HR SŠ B.1.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstrom.
HR SŠ B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstrom.
HR SŠ B.3.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstrom.
HR SŠ B.4.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstrom.
C – KULTURA I MEDIJI
HR SŠ C.1.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja.
HR SŠ C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.
HR SŠ C.3.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja.
HR SŠ C.4.1. Učenik kritički procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja.
HR SŠ C.1.2. Učenik analizira tekstove popularne i visoke kulture i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.
HR SŠ C.2.2. Učenik analizira tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.
HR SŠ C.3.2. Učenik analizira tekstove iz europske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na hrvatski kulturni identitet.
HR SŠ C.4.2. Učenik prosuđuje povezanost vlastitoga i hrvatskoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom na temelju različitih tekstova.

3.1. PRVA ISPITNA CJELINA

Prvu ispitnu cjelinu *Čitanje, književnost i hrvatski jezik* čine zadatci zatvorenoga tipa kojima se ispituju razumijevanje književnoga i neknjiževnoga teksta, književnoteorijska i književnopovijesna znanja i pojmovi te jezična znanja i primjena ustroja hrvatskoga jezika.

Prvi dio prve ispitne cjeline sastoji se od zadataka uz šest polaznih tekstova: četiri književna teksta i dva neknjiževna. Čitanje književnoga teksta ispituje se na lirskim pjesmama (jedna pjesma ili više pjesama) i na ulomcima epskih i dramskih tekstova s popisa obveznih i izbornih tekstova za cijelovito čitanje iz predmetnoga Kurikulum. Zadatcima koji se odnose na djela s popisa obveznih djela u Kurikulumu može se ispitivati i poznavanje djela u cjelini. Zadatcima koji se odnose na polazne tekstove s popisa izbornih klasičnih hrvatskih i svjetskih književnih tekstova za cijelovito čitanje ili čitanje ulomaka navedenih u Kurikulumu neće se ispitivati poznavanje djela u cjelini. Od četiriju književnih polaznih tekstova tri će biti s popisa obveznih djela za cijelovito čitanje, a jedan s popisa izbornih tekstova.

U tablici 4. naveden je popis obveznih književnih tekstova za cijelovito čitanje i ishoda koji se ispituju.

Tablica 4. Čitanje književnoga teksta

KNJIŽEVNI TEKSTOVI	RAZRADA OBRAZOVNHIH ISHODA
<p>1) Obvezni književni tekstovi</p> <p>Hrvatska književnost Držić, Marin, <i>Novela od Stanca</i> Gundulić, Ivan, <i>Dubravka</i> Kranjčević, Silvije Strahimir, izbor iz poezije Krleža, Miroslav, <i>Gospoda Glembajevi</i> Marinković, Ranko, <i>Kiklop</i> Matoš, Antun Gustav, izbor iz novela Mažuranić, Ivan, <i>Smrt Smail-age Čengića</i> Nazor, Vladimir, izbor iz poezije Novak, Vjenceslav, <i>Posljednji Stipančići</i> Šenoa, August, <i>Prijan Lovro</i> Šimić, Antun Branko, izbor iz poezije Ujević, Tin, izbor iz poezije</p> <p>Svjetska književnost Baudelaire, Charles, izbor iz poezije Calderón de la Barca, Pedro, <i>Život je san</i> Camus, Albert, <i>Stranac</i> Dostojevski, Fjodor Mihajlovič, <i>Zločin i kazna</i> Goethe, Johann Wolfgang, <i>Patnje mladog Werthera</i> Kafka, Franz, <i>Preobražaj</i> Petrarca, Francesco, izbor iz poezije Shakespeare, William, <i>Hamlet</i> Sofoklo, <i>Antigona</i></p> <p>2) Popis izbornih klasičnih hrvatskih i svjetskih književnih tekstova za cijelovito čitanje ili čitanje ulomaka nalazi se u Kurikulumu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • izdvajati izravno navedene i osnovne podatke u tekstu • izdvajati izravno navedenu temu teksta, namjenu i ideju teksta • izdvajati izravno naveden uzrok i posljedicu • odrediti temu teksta • odrediti osnovnu misao teksta • odrediti značenje pojedinosti ili motiva za značenje teksta ili djela u cjelini • odrediti značenje riječi i izraza u kontekstu književnoga teksta ili djela • odrediti preneseno značenje riječi ili izraza u književnome tekstu ili djelu • protumačiti i parafrazirati eksplisitno ili implicitno značenje kraćega iskaza (rečenice, stih ili replike) • odrediti upućivačke odnose u tekstu na temelju gramatičkih i logičkih poveznica • zaključiti na kojem je strukturnom obrascu tekst organiziran ili kako obrazac utječe na značenje • zaključiti na koji način pojedine književne sastavnice (vrste i karakterizacija likova, ton teksta, način priopovijedanja, elementi radnje, atmosfera itd.) utječu na značenje teksta • zaključiti kako se u tekstu iskazuju obilježja književnopovijesnog razdoblja u kojem je tekst nastao • procijeniti kako struktura teksta utječe na njegovo značenje

3.2. ČITANJE NEKNJIŽEVNOGA TEKSTA

Čitanje neknjiževnoga teksta ispituje se na dvama neknjiževnim tekstovima koji pripadaju različitim tekstnim vrstama. Popis tekstnih vrsta i ishoda koji se ispituju u području čitanja neknjiževnoga teksta nalazi se u tablici 5.

Tablica 5. Čitanje neknjiževnoga teksta

VRSTE TEKSTOVA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
anketni obrazac, autobiografija, debata, diskusija, dnevnički zapis, enciklopedijski prikaz, esej, interpretacijski esej, intervju, izvješće, javni govor, kolumna, koncept, komentar, kritika, manifest, molba, motivacijsko pismo, pismo, polemika, popularni ili stručni članak, popularnokulturni tekst, poslovni razgovor, predavanje, prikaz, priopćenje, putopis, rasprava, raspravljački esej, razgovor o temi, recenzija, referat, reklama, reportaža, sažetak, strip, tehnički ili objektivni opis, uputa, usporedni esej, vijest, znanstveno-popularni ili stručni članak, životopis	<ul style="list-style-type: none"> • izdvojiti izravno navedene informacije i podatke u tekstu (na razini riječi, izraza, brojčanih podataka ili rečenice) • pronaći informaciju koja upućuje na neki postupak ili odluku • izdvojiti izravno naveden uzrok i posljedicu • izdvojiti izravno navedenu usporedbu • odrediti namjenu teksta • odrediti temu teksta • utvrditi neizravno naveden uzrok i posljedicu • utvrditi izravno ili neizravno iskazanu osnovnu ideju teksta u skladu s namjenom teksta • parafrazirati manji dio teksta • odrediti značenje pojedinih riječi i izraza koji su karakteristični za funkcionalni stil i namjenu teksta • odrediti upućivačke odnose u tekstu na temelju gramatičkih i logičkih poveznica • zaključiti o svrsi ili značenju nekoga podatka u tablici, grafičkome prikazu i u različitim vrstama obrazaca • utvrditi stav autora teksta prema temi • razlikovati činjenice od stavova • odrediti čime autor podupire svoje stavove • zaključiti kako stilski postupci pridonose ostvarivanju namjene teksta • zaključiti kako struktura teksta pridonosi namjeni teksta • procijeniti kako stilski postupci kojima se autor koristi pridonose ostvarivanju namjene teksta • procijeniti kako struktura teksta pridonosi namjeni teksta • procijeniti točnost i vjerodostojnost teksta na temelju obilježja teksta (odabira jezika, povezanosti teme i strukture, izvora, grafičkih elemenata)

3.3. TEORIJA I POVIJEST KNJIŽEVNOSTI

Ova se cjelina sastoji od zadataka razumijevanja književnoteorijskih i književnopovijesnih pojmoveva i književnih sastavnica (likovi, način pripovijedanja, razvoj radnje i dr.). Zadatci mogu imati polazni sadržaj. Popis pojmoveva i obrazovnih ishoda naveden je u tablici 6.

Tablica 6. Teorija i povijest književnosti

POPIS POJMOMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
usmena pjesma, usmena predaja, jednostavni oblici, lirika, lirska poezija, lirske vrste, lirske oblici, ustroj lirske pjesme, motiv, pjesnička slika, ritam, rima, strofa, stih, tradicionalni hrvatski stihovi, vrste i oblici moderne poezije, struktura moderne lirske pjesme, pjesma u prozi ep, poema, spjev, epske vrste u stihu, proza, tema, pripovjedač, fabula, kompozicija, karakterizacija likova, tipologija likova, pripovijest, roman, novela, pripovjedni postupci moderne proze, moderni roman, moderna pripovijetka, moderna novela drama, kazalište, tragedija, komedija, pastoralna, moderna drama, ustroj dramskoga teksta, dramski sukob, dramska napetost, dramski lik, čin, prizor ili slika, dramski dijalog, dramski monolog, didaskalije klasična književnost, srednjovjekovna književnost, humanizam, predrenesansa, renesansa, barok, klasicizam, predromantizam, romantizam, realizam, modernizam, ekspresionizam, suvremena književnost	<ul style="list-style-type: none"> • navesti podatke o književnim djelima, književnopovijesnim razdobljima i književnicima • odrediti značenje književnopovijesnih i književnoteorijskih pojmoveva • zaključiti o obilježjima književnopovijesnih razdoblja • zaključiti o obilježjima književnopovijesnoga razdoblja, književnoteorijskim pojmovima i sastavnicama književnoga teksta na temelju primjera • svrstati primjere iz književnih tekstova u književno djelo, književnopovijesno razdoblje ili prema književnoteorijskim pojmovima

3.4. HRVATSKI JEZIK

Ova ispitna cjelina sastoji se od zadataka ustroja hrvatskoga jezika i zadataka primjene ustroja hrvatskoga jezika. Pojmovi i ishodi koji se ispituju u cjelini Hrvatski jezik navedeni su u tablici 7.

Tablica 7. Ustroj hrvatskoga jezika i primjena ustroja hrvatskoga jezika

POJMOVI	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
<p>pisanje vlastitih imena, pisanje određenih i neodređenih pridjeva, pisanje brojeva, pisanje složenih glagolskih oblika, pisanje pravopisnih znakova na razini rečenice, pravila citiranja, pisanje glasova u dodiru</p> <p>glasovni i naglasni sustav hrvatskoga standardnog jezika, artikulacijska i akustička obilježja glasova, fonološki i morfološki uvjetovane glasovne promjene u kontekstu riječi, govorni i pisani oblik jezika (pisanje glasova i suglasničkih skupina), prozodijski sustav</p> <p>morfemska analiza, oblici riječi, gramatičke kategorije riječi, vrste riječi, tvorbeni analiza, tvorbeni načini rečenica kao sintaktička i komunikacijska jedinica, riječ kao morfološka i sintaktička jedinica, nezavisni i zavisni rečenični članovi, vrste sintagmi prema ulozi zavisne sastavnice i gramatičke veze među sastavnicama sintagme, sintaktička služba i značenje promjenjivih i nepromjenjivih riječi u rečenici, apsolutna i relativna upotreba glagolskih vremena i načina, subjektno-predikatna sročnost, morfosintaktička obilježja promjenjivih i nepromjenjivih riječi, nezavisnosložene, zavisnosložene i višestruko složene rečenice, neobilježeni, obilježeni i obvezatni red riječi, položaj nenaglasnica u obvezatnom redu riječi, linearna i paralelna tekstna veza i tekstna vezna sredstva na primjerima (konektori, modifikatori), tekst i diskurs leksičko-semantički odnosi, metafora i metonimija, denotativno i konotativno značenje, leksička točnost, vrste rječnika, leksičko posuđivanje, prostorna, vremenska i funkcionalna raslojenost leksika, onomastika, frazeologija, leksikografski članak, hrvatska narječja, povijesni razvoj hrvatskoga jezika i pisma</p>	<ul style="list-style-type: none"> • primijeniti pravilo jezičnoga ustroja na primjeru • svrstati jezični primjer u odgovarajuću jezičnu kategoriju • svrstati jezični primjer prema pravilima jezičnoga ustroja • zaključiti o pravilu jezičnoga ustroja na temelju primjera • izdvojiti pogrešku u jezičnome primjeru na temelju poznavanja pravila jezičnoga ustroja • točno upotrijebiti riječ ili izraz u kontekstu • opisati značenje riječi ili izraza na temelju primjera • opisati povijesni razvoj hrvatskoga jezika i pisma

3.5. SAŽETAK

Pristupnik piše sažetak polaznoga teksta. Procjenjuje važnost informacija te navodi osnovne misli i važne pojedinosti kojima se te misli razrađuju i podupiru. Pristupnik svojim riječima reducira izvorni tekst na njegove bitne dijelove koristeći se ključnim riječima iz polaznoga teksta. Sažetak je objektivan tekst pa se u njemu ne iznose mišljenja, stavovi i komentari povezani s polaznim tekstom. Sažetak donosi ukupno **18 bodova** i treba imati **200 – 250 riječi**.

Popis obilježja polaznih tekstova na kojima se ispituje pisanje sažetka i ishodi koji se ispituju u području pisanja funkcionalnoga teksta navedeni su u tablici 8.

Tablica 8. Pisanje sažetka

POLAZNI TEKST	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
<p>Polazni tekst za pisanje sažetka ima sljedeća obilježja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • neknjiževni tekst • duljina približno 600 – 800 riječi • općedruštvena tematika (npr. društvene mreže, reklame, sport, slobodno vrijeme, zdravlje, znanstveno-popularne teme, školovanje i karijera, zaštita okoliša, hrana, suvremene tehnologije) • izražen jasan autorov stav • tekst sadrži više od jedne osnovne misli i više pojedinosti kojima se podupiru osnovne misli. 	<ul style="list-style-type: none"> • odrediti temu teksta • odrediti namjenu teksta • odrediti autorov stav • izdvojiti osnovne misli • izdvojiti važne pojedinosti kojima se podupiru osnovne misli • razlikovati važne od manje važnih informacija • parafrazirati i pisati svojim riječima • primjenjivati norme hrvatskoga standardnog jezika • povezati misli u jasan i koherentan tekst

3.6. ŠKOLSKI ESEJ

U ovoj ispitnoj cjelini ispituje se pisanje školskoga eseja. U školskome eseju pristupnik iznosi svoje znanje i spoznaje o književnim djelima na temelju teorije književnosti i povijesti književnosti. Pokazuje cjelovito razumijevanje književnih djela s popisa obveznih tekstova.

Na državnoj maturi 2022./2023. piše se interpretacijski školski esej⁶.

U interpretacijskome eseju pristupnik iznosi svoje spoznaje o književnosti i pokazuje razumijevanje književnih djela u cjelini tako da na polazno pitanje odgovara središnjom tvrdnjom, koju argumentira na temelju analize zadanoga ulomka i na temelju poznavanja svih sastavnica djela u cjelini.

Popis djela na temelju kojih se ispituje pisanje školskoga eseja i ishodi koji se ispituju u ispitnoj cjelini pisanja školskoga eseja navedeni su u tablici 9.

Svake školske godine objavljuje se popis od četiriju književnih djela koja se mogu ispitivati pisanjem školskoga eseja.

U školskoj godini 2022./2023. ispituju su sljedeća književna djela:

1. Ujević, Tin, izbor iz poezije
2. Krleža, Miroslav, *Gospoda Glembajevi*
3. Novak, Vjenceslav, *Posljednji Stipančići*
4. Goethe, Johann Wolfgang, *Patnje mladog Werthera*.

---

6 Interpretacijski esej kao podvrstu uključuje i usporedni esej.ww

Tablica 9. Pisanje školskoga eseja

POPIS KNJIŽEVNIH DJELA ZA ŠKOLSKI ESEJ	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
<p>Hrvatska književnost</p> <p>Držić, Marin, <i>Novela od Stanca</i> Gundulić, Ivan, <i>Dubravka</i> Kranjčević, Silvije Strahimir, izbor iz poezije Krleža, Miroslav, <i>Gospoda Glembajevi</i> Marinković, Ranko, <i>Kiklop</i> Matoš, Antun Gustav, izbor iz novela Mažuranić, Ivan, <i>Smrt Smail-age Čengića</i> Nazor, Vladimir, izbor iz poezije Novak, Vjenceslav, <i>Posljednji Stipančići</i> Šenoa, August, <i>Prijan Lovro</i> Šimić, Antun Branko, izbor iz poezije Ujević, Tin, izbor iz poezije</p> <p>Svjetska književnost</p> <p>Baudelaire, Charles, izbor iz poezije Calderón de la Barca, Pedro, <i>Život je san</i> Camus, Albert, <i>Stranac</i> Dostojevski, Fjodor Mihajlovič, <i>Zločin i kazna</i> Goethe, Johann Wolfgang, <i>Patnje mladog Werthera</i> Kafka, Franz, <i>Preobražaj</i> Petrarca, Francesco, izbor iz poezije Shakespeare, William, <i>Hamlet</i> Sofoklo, <i>Antigona</i></p>	<p>Interpretacijski esej</p> <ul style="list-style-type: none"> oblikovati jasnu tvrdnju i ključne argumente koji su važni za esejski zadatak uspoređivati, povezivati, zaključivati, obrazlagati i procjenjivati, citirati, parafrazirati i oprimjerivati kako bi se razradili ključni argumenti izdvojiti tematske, strukturne i stilske posebnosti zadanoga ulomka i povezati ih s djelom u cjelini objasniti temu, ideju, strukturu i stilsku obilježja književnoga djela u kontekstu književnopovijesnoga razdoblja u kojem je nastalo oblikovati tekst koji ima uvod, razradu i zaključak koji su jasno, logično i smisleno povezani organizirati središnji dio teksta u odlomke upotrebljavati rječnik primјeren stilu školskoga eseja i primjerena raspona upotrebljavati književnoteorijske i književnopovijesne pojmove primjenjivati jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika

4. OPIS VREDNOVANJA

Tri ispitne cjeline od kojih se ispit iz Hrvatskoga jezika sastoji ispituju se u dva dijela što znači da se ispit provodi u dva dana. Prvi dan provedbe ispituju se *Čitanje, književnost i hrvatski jezik* i *Sažetak*, a drugi dan provedbe ispituje se *Školski esej*.

Pristupnik mora pristupiti na oba dijela ispita koji se zasebno provode. Da bi položio ispit iz Hrvatskoga jezika, pristupnik mora ostvariti minimalan prag prolaznosti na oba dijela ispita.

4.1. VREDNOVANJE ISPITNE CJELINE

ČITANJE, KNJIŽEVNOST I HRVATSKI JEZIK

Ova se ispitna cjelina sastoji od ukupno 58 zadataka višestrukoga izbora. Svaki točan odgovor donosi jedan bod. Ukupno je moguće ostvariti 62 boda jer se 58. zadatak sastoji od 5 čestica.

4.2. VREDNOVANJE ISPITNE CJELINE SAŽETAK

Sažetak se boduje s 9 bodova. Postupkom ponderiranja taj se broj množi s 2 te je moguće ostvariti ukupno **18 bodova**. Sažetak treba imati **200 – 250 riječi**. Sažetak se vrednuje s obzirom na sljedeće tri sastavnice:

1. Sadržaj
2. Organizacija teksta i stil
3. Jezična točnost.

U svakoj je sastavničici moguće ostvariti najviše **3** boda.

U tablici 10. prikazana je ljestvica za bodovanje sažetka i navedene su sastavnice i opis postignuća u pojedinoj bodovnoj kategoriji.

Tablica 10. Ljestvica za bodovanje sažetka

BROJ BODOVA	SADRŽAJ	ORGANIZACIJA TEKSTA I STIL	JEZIČNA TOČNOST
3	Navedeni su opći podaci o tekstu (ime autora, naslov teksta). Određeni su tema i namjena teksta te autorov stav o temi. Izdvojene su osnovne misli i važne pojedinosti kojima se podupiru osnovne misli. Ne navode se suvišne pojedinosti. Osnovne su misli oblikovane vlastitim riječima, a samo su ključne riječi prenesene iz polaznoga teksta.	Sažetak se sastoji od uvoda, razrade i zaključka. U razradi teksta osnovne su misli iznesene jasnim i logičnim slijedom s obzirom na smisao polaznoga teksta. Pojedinosti su logično povezane s osnovnim mislima. Povezanost teksta postiže se upotrebom veznih sredstava. Sažetak je napisan objektivno, jasnim jezikom i primjerenum stilom.	Sažetak je pravopisno, gramatički i leksički točan.
2	Navedeni su samo neki opći podaci o tekstu. Tema, namjena i autorov stav određeni su vrlo općenito. Izdvojene su samo neke osnovne misli i samo neke važne pojedinosti kojima se podupiru osnovne misli. Neke su pojedinosti navedene kao osnovne misli ili je navedeno mnogo suvišnih pojedinosti. Osnovne misli djelomično su oblikovane vlastitim riječima. Uz ključne riječi iz polaznoga teksta preneseni su i drugi izrazi.	Sažetak se sastoji od uvoda, razrade i zaključka, ali uvod i zaključak nisu u potpunosti logično povezani s razradom. U razradi teksta osnovne su misli uglavnom iznesene jasno i logično s obzirom na smisao polaznoga teksta. Pojedinosti nisu uvek logično povezane s osnovnim mislima. Povezanost teksta uglavnom se postiže upotrebom veznih sredstava. Sažetak je napisan uglavnom objektivno, jasnim jezikom i primjerenum stilom.	Sažetak je uglavnom pravopisno, gramatički i leksički točan.
1	Tekst je prepričan bez sažimanja. Navedeni su samo neki opći podaci o tekstu. Tema, namjena i autorov stav nejasno su određeni. Izdvojena je samo jedna osnovna misao i niz nepovezanih i nevažnih pojedinosti. Osnovna misao ili misli uglavnom su oblikovane riječima izravno prenesenima iz polaznoga teksta.	Sažetku nedostaje uvod ili zaključak. U razradi teksta osnovne su misli iznesene djelomično jasno i logično s obzirom na smisao polaznoga teksta. Pojedinosti su samo navedene i djelomično su logično povezane s osnovnim mislima. Povezanost teksta rijetko se postiže upotrebom veznih sredstava. U dijelovima teksta koji se navodi vlastitim riječima upotrijebljene su riječi ili izrazi primjereni stilu.	Sažetak je djelomično pravopisno, gramatički i leksički točan.
0	Ne određuje se tema, namjena teksta i autorov stav i ne izdvaja se nijedna osnovna misao. Navedene su uglavnom nevažne pojedinosti. Veći dio sažetka prepisan je iz polaznoga teksta.	Sažetak nije trodijelno strukturiran. U razradi teksta nisu iznesene osnovne misli. Pojedinosti koje su iznesene nisu povezane s osnovnim mislima. Povezanost teksta ne postiže se upotrebom veznih sredstava. Upotrebljavaju se riječi i izrazi koji nisu primjereni temi i stilu.	Sažetak je pravopisno, gramatički i leksički netočan.

Posebne situacije u vrednovanju

Sažetak se neće vrednovati:

- ako pristupnik nije odgovorio na zadani zadatak (ne ostvaruje nijedan bod u kategoriji Sadržaj)
- ako pristupnik nije napisao tekst u obliku sažetka
- ako nema dovoljan broj riječi (dopušteno je odstupanje 10 % od donje granice zadanoga broja riječi)
- ako ima prevelik broj riječi (dopušteno je odstupanje 10 % od gornje granice zadanoga broja riječi)
- ako se pristupnik nepristojno izražava
- ako pristupnik crta i ilustrira na listu za sažetak
- ako je sažetak napisan potpuno nečitkim rukopisom
- ako je sažetak napisan velikim tiskanim slovima
- ako se pristupnik potpisao punim imenom i prezimenom.

4.3. VREDNOVANJE ISPITNE CJELINE ŠKOLSKI ESEJ

Školski se esej boduje s **15 bodova**. Postupkom ponderiranja taj se broj množi s 2 te je moguće ostvariti ukupno **30 bodova**. Esej treba imati najmanje **440 riječi**. Vrednuje se s obzirom na pet sastavnica koje proizlaze iz odgojno-obrazovnih ishoda za školski esej:

1. Središnja tvrdnja
2. Argumentacija
3. Povezanost teksta
4. Upotreba rječnika
5. Pravopisna i gramatička točnost.

U svakoj je sastavniči moguće ostvariti najviše **3 boda**.

U tablici 11. prikazana je ljestvica za bodovanje školskoga esej-a i navedene su sastavnice te opis postignuća.

Interpretacijski esej

Tablica 11. Ljestvica za bodovanje školskoga eseja

SREDIŠNJA TVRDNJA	
3	Središnja tvrdnja eseja (fokus, osnovna ideja) kojom se odgovara na polazno pitanje jasna je, točna i pokazuje temeljito poznavanje i razumijevanje djela u cjelini. U razradi središnje tvrdnje ističu se upravo one književne odrednice (književnopovijesne, tematske, idejne i stilske) koje su važne za esejski zadatak.
2	Središnja je tvrdnja točna, no općenita je i ukazuje na površno poznavanje i razumijevanje djela u cjelini. U razradi središnje tvrdnje navode se samo neke književne odrednice (književnopovijesne, tematske, idejne i stilske) koje su važne za esejski zadatak.
1	Središnja je tvrdnja vrlo općenita i ukazuje na površno poznavanje i razumijevanje djela u cjelini te može imati sadržajne netočnosti. U razradi središnje tvrdnje nisu istaknute književne odrednice (književnopovijesne, tematske, idejne i stilske) koje su važne za esejski zadatak.
0	Školski esej nema razrađenu središnju tvrdnju.
ARGUMENTACIJA	
3	Navedena su dva ili tri argumenta kojima se jasno obrazlaže središnja tvrdnja. Svaki je argument temeljito objašnjen i potkrijepljen pojedinostima (citatima, parafrazama i primjerima) kojima se pokazuje temeljito poznavanje i razumijevanje djela u cjelini. Argumentacija se temelji na cjevitoj sadržajnoj i stilskoj analizi zadanoga ulomka. Određuje se važnost ulomka za smisao djela u cjelini.
2	Navedena su dva ili tri općenita argumenta kojima se samo djelomično obrazlaže središnja tvrdnja. Argumenti su djelomično objašnjeni i potkrijepljeni pojedinostima (citatima, parafrazama i primjerima) kojima se pokazuje općenito poznavanje i razumijevanje djela u cjelini. Argumentacija se temelji na djelomičnoj analizi zadanoga ulomka. Površno se određuje važnost ulomka za smisao djela u cjelini.
1	Naveden je samo jedan razrađen argument ili su navedena dva ili tri argumenta koji su slabo razrađeni i potkrijepljeni pojedinostima (citatima, parafrazama i primjerima), pri čemu se pokazuje vrlo površno poznavanje i razumijevanje djela u cjelini. Argumentacija se temelji na površnoj analizi zadanoga ulomka. Ne određuje se ili se pogrešno određuje važnost ulomka za smisao djela u cjelini.
0	Argumentacija je izostala.
POVEZANOST TEKSTA	
3	Esej se sastoji od uvoda, razrade i zaključka koji su povezani tako da čitatelju omogućuju praćenje središnje tvrdnje koja se argumentima razrađuje u eseju. Argumenti navedeni u razradi eseja raspoređeni su u odlomke koji su jasno, logično i smisleno strukturirani. Povezanost teksta postiže se gotovo u potpunosti, upotrebom jezičnih sredstava koja pridonose povezanosti teksta.
2	Esej se sastoji od uvoda, razrade i zaključka koji nisu jasno povezani tako da čitatelju u potpunosti omogućuju praćenje središnje tvrdnje koja se argumentima razrađuje u eseju. Argumenti navedeni u razradi eseja raspoređeni su u odlomke koji nisu potpuno jasno, logično i smisleno strukturirani. Povezanost teksta postiže se djelomično.
1	Esej se sastoji od uvoda, razrade i zaključka, no uvod i zaključak vrlo su općeniti i gotovo uopće ne prate središnju tvrdnju. Argumenti navedeni u razradi eseja raspoređeni su u odlomke koji nisu jasno, logično i smisleno strukturirani. Postiže se tek površna povezanost teksta.
0	Esej nije organiziran u tri dijela. Središnji dio eseja nije strukturiran. Esej se sastoji od niza nepovezanih rečenica.

UPOTREBA RJEČNIKA	
3	Raspon rječnika širok je i primjeren stilu školskoga eseja. Dosljedno se i točno upotrebljavaju književnopovijesni i književnoteorijski pojmovi. Riječi i izrazi iz općega rječnika točno se upotrebljavaju.
2	Raspon rječnika zadovoljavajući je i uglavnom primjeren stilu školskoga eseja. Djelomično se i točno upotrebljavaju književnopovijesni i književnoteorijski pojmovi. Riječi i izrazi iz općega rječnika uglavnom se točno upotrebljavaju.
1	Raspon rječnika ograničen je i uglavnom nije primjeren stilu školskoga eseja. Rijetko se upotrebljavaju književnopovijesni i književnoteorijski pojmovi, uglavnom se upotrebljava opći rječnik. Riječi i izrazi iz općega rječnika djelomično se točno upotrebljavaju.
0	Raspon rječnika nije zadovoljavajući i nije primjeren stilu školskoga eseja. Ne upotrebljavaju se književnoteorijski i književnopovijesni pojmovi. Riječi i izrazi iz općega rječnika netočno se upotrebljavaju.

PRAVOPISNA I GRAMATIČKA TOČNOST	
3	Esej je pravopisno i gramatički točan.
2	Esej je uglavnom pravopisno i gramatički točan.
1	Esej je djelomično pravopisno i gramatički točan.
0	Esej je pravopisno i gramatički netočan.

Posebne situacije u vrednovanju

Esej se neće vrednovati:

- ako pristupnik nije odgovorio na zadani zadatak
- ako nema dovoljan broj riječi (dopušteno je odstupanje 10 % od donje granice zadanoga broja riječi)
- ako se pristupnik nepristojno izražava
- ako pristupnik crta i ilustrira u knjižici za pisanje školskoga eseja
- ako je esej napisan potpuno nečitkim rukopisom
- ako je esej napisan velikim tiskanim slovima
- ako se pristupnik potpisao punim imenom i prezimenom.

5. TEHNIČKI OPIS ISPITA

U ovome poglavlju prikazani su trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

5.1. TRAJANJE ISPITA

Svaka od triju ispitnih cjelina ispituje se jednom ispitnom knjižicom. Prva ispitna cjelina (*Čitanje, književnost i hrvatski jezik*) provodi se zajedno s drugom ispitnom cjelinom (*Sažetak*). Provedba prve ispitne cjeline traje 100 minuta, a druge ispitne cjeline 80 minuta. Provedba treće ispitne cjeline (*Školski esej*) traje 160 minuta. U tablici 12. prikazano je trajanje ispita prema ispitnim cjelinama i vrijeme provedbe.

Tablica 12. Trajanje ispita prema ispitnim cjelinama i vrijeme provedbe

ISPITNA CJELINA	TRAJANJE	VRIJEME PROVEDBE
Prva ispitna cjelina	Čitanje, književnost i hrvatski jezik	100 minuta
Druga ispitna cjelina	Sažetak	80 minuta
Treća ispitna cjelina	Školski esej	160 minuta
UKUPNO		340 MINUTA

Datumi provedbe ispitivanja određuju se kalendarom provedbe državne mature koji se objavljuje na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

5.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA ISPITA

Prva ispitna cjelina: *Čitanje, književnost i hrvatski jezik*

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj se nalaze:

1. ispitna knjižica *Čitanje, književnost i hrvatski jezik*
2. list za odgovore.

Uz ispitne materijale pristupnik u sigurnosnoj vrećici dobiva i identifikacijske naljepnice i sigurnosnu vrećicu za povrat.

Pristupnik treba pozorno pročitati opće upute i upute za rješavanje zadataka. Na zadatke se odgovara u ispitnoj knjižici, ali se odgovori **obvezno** moraju označiti znakom X na listu za odgovore.

Druga ispitna cjelina: Sažetak

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj se nalaze:

1. ispitna knjižica za pisanje sažetka
2. zadatak za pisanje sažetka
3. list za koncept
4. dva lista za ocjenjivače.

Uz ispitne materijale pristupnik u sigurnosnoj vrećici dobiva i identifikacijske naljepnice i sigurnosnu vrećicu za povrat.

Pristupnik treba pozorno pročitati opće upute i upute za pisanje sažetka te zadatak za pisanje sažetka. Pristupnik piše sažetak zadanoga teksta prema smjernicama navedenima u zadatku za pisanje sažetka.

Pristupnik se može koristiti listom za koncept tijekom pisanja, no sažetak **mora** napisati u ispitnu knjižicu za pisanje sažetka.

Treća ispitna cjelina: Školski esej

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj se nalaze:

1. ispitna knjižica za pisanje školskoga eseja
2. list za koncept
3. dva lista za ocjenjivače.

Pristupnik zadatak za pisanje školskoga eseja dobiva u ispitnoj prostoriji neposredno prije početka pisanja.

Pristupnik u sigurnosnoj vrećici dobiva i identifikacijske naljepnice i sigurnosnu vrećicu za povrat.

Pristupnik treba pozorno pročitati opće upute i upute za pisanje školskoga eseja, koje se nalaze u ispitnoj knjižici, te zadatak za pisanje školskoga eseja.

Pristupnik se može koristiti listom za koncept tijekom pisanja, no mora školski esej čitko napisati u ispitnu knjižicu za pisanje školskoga eseja.

5.3. PRIBOR

Na ispitu je osim ispitnoga materijala dopušteno imati isključivo kemijsku olovku kojom se piše crnom ili plavom bojom.

6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome su poglavlju navedeni primjeri zadataka. Ispit iz Hrvatskoga jezika sastoji se od zadataka zatvorenoga tipa (zadatci višestrukoga izbora) i zadataka otvorenoga tipa (zadatci pisanja – sažetak i esej).

Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa za rješavanje zadatka, točan odgovor, obrazovni ishod koji se tim zadatkom ispituje i način bodovanja.

6.1. PRIMJERI ZADATAKA VIŠESTRUKOGA IZBORA

Zadatak višestrukoga izbora sastoji se od upute u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička svim zadatcima toga tipa u nizu, pitanja te četiriju ponuđenih odgovora od kojih je samo jedan točan.

Uputa za rješavanje zadataka višestrukoga izbora glasi:

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točan odgovor morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

Čitanje književnoga teksta

Pročitajte tekst i odgovorite na zadatke. U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora **samo** je jedan točan. Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

Mladić

Ja poznam bol mladića
 koji pobjednički pjev iz svoga izmučenog srca
 u jutro pjeva
 sa željom da sva srca s njegovim zatrepte
 i da se osluškujući glave prignu
 u čutanje i slatki zaborav
 Al pjev mladića nečuven od ljudi
 padne natrag
 u njegovu čutljivu samoću
 Ja poznam očaj blijed i bolesno zelenkast
 s pogledom u prazna lica ljudi u sivomu zraku
 i sa strahom ispred crnog bezdana u duši
 Ja poznam ponos mrk i tvrd
 sa smjelim uspravljenim korakom što gazi
 i s uhom koje iznutra
 glas svoga boga sluša

Antun Branko Šimić

U kojemu je od sljedećih primjera iskazano da je pjevanje mladićev unutarnji imperativ?

- A.** sa željom da sva srca s njegovim zatrepte
- B.** i da se osluškujući glave prignu
- C.** i sa strahom ispred crnog bezdana u duši
- D.** glas svoga boga sluša

TOČAN ODGOVOR: D

OBRAZOVNI ISHOD: odrediti preneseno značenje riječi ili izraza u književnome tekstu

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor; 0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

Čitanje neknjiževnoga teksta

Pročitajte tekst i odgovorite na zadatke. U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora **samo** je jedan točan. Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

Obavijest kupcima

3. travnja 2020.

S obzirom na nedavno povlačenje proizvoda Keks za djecu s okusom mrkve 200 g tvrtke Dječja hrana d.o.o. (rok trajanja do 5. rujna 2020. i rok trajanja do 15. listopada 2020.), molimo kupce da provjere jesu li kupili navedeni proizvod. Kupci mogu proizvod vratiti u našu trgovinu Zdravljak d.o.o., gdje će im biti osiguran povrat novca ili zamjenski proizvod. Keksi s drugim rokovima trajanja ispravni su.

Putem međunarodnog sustava Brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (RASFF) zaprimljena je obavijest iz Europske komisije zbog sumnje u prisutnost povećanog sadržaja akrilamida (akrilamid je tvar koja prirodno nastaje u hrani koja se pripravlja na temperaturama iznad 120 °C prilikom pečenja, roštiljanja, prženja itd.), tj. radi se o određenoj užeglosti.

S obzirom na to da se radi o proizvodu za djecu, dopuštena je iznimno niska razina spomenute tvari, a kako su kontrole stroge – kontrolne službe reagiraju i na najmanja odstupanja.

Kad je upućena obavijest kupcima?

- A.** neposredno nakon proizvodnje keksa
- B.** nakon isteka roka trajanja keksa
- C.** prije puštanja keksa u prodaju
- D.** nakon što je dio keksa prodan

TOČAN ODGOVOR: D

OBRAZOVNI ISHOD: utvrditi neizravno naveden uzrok i posljedicu

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor; 0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

Teorija i povijest književnosti

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora **samo** je jedan točan.

Točan odgovor morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

Koji dramski junak izgovara sljedeće rečenice?

Daj da vidim (Uzima lubanju.) – Jao, jadni Yorick! – Poznavao sam ga, Horacije.

- A.** Hamlet
- B.** Klaudije
- C.** Laert
- D.** Polonije

TOČAN ODGOVOR: A

OBRAZOVNI ISHOD: navesti podatke o književnim djelima, književnopovijesnim razdobljima i književnicima

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor; 0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

Ustroj hrvatskoga jezika

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora **samo** je jedan točan.

Točan odgovor morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

Koja je od podcrtanih riječi u sljedećoj rečenici pravopisno točna?

Njegov povjesni roman odlično je ocjenjen u svim kritikama zbog raznolikih pripovjednih postupaka već u prvome djelu romana.

- A.** povjesni
- B.** ocjenjen
- C.** pripovjednih
- D.** djelu

TOČAN ODGOVOR: C

OBRAZOVNI ISHOD: izdvojiti pogrešku u jezičnome primjeru na temelju poznавања правила језићнога устроја

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor; 0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

Primjena ustroja hrvatskoga jezika

U zadatcima 1. – 5. **samo** je jedan odgovor točan.

Točan odgovor morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

Priče o glazbenicima često su jednako zanimljive (1.) _____ i njihova glazba.

Primjerice, džez-glazbenici (2.) _____ rado viđeni u klubovima, dok se danas u kafićima sluša pop-glazba. Mladi dobro poznaju (3.) _____ glazbene žanrove (4.) _____ je među njima malo onih koji su glazbeno obrazovani.

Čak su i čupaví rokeri pomalo zastarjeli, s onim gitarama koje im vise (5.) _____ vratu.

1.

- A.** kao
- B.** naime
- C.** stoga
- D.** utoliko

TOČAN ODGOVOR: A

OBRAZOVNI ISHOD: točno upotrijebiti riječ ili izraz u kontekstu (prema pravopisnim, gramatičkim i leksičkim normama)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor; 0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

2.

- A.** bihu
- B.** bijahu
- C.** bješe
- D.** budu

TOČAN ODGOVOR: B

OBRAZOVNI ISHOD: točno upotrijebiti riječ ili izraz u kontekstu (prema pravopisnim, gramatičkim i leksičkim normama)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor; 0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

3.

- A.** bilokakve
- B.** ikakve
- C.** kojekakve
- D.** svakakove

TOČAN ODGOVOR: C

OBRAZOVNI ISHOD: točno upotrijebiti riječ ili izraz u kontekstu (prema pravopisnim, gramatičkim i leksičkim normama)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor; 0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

4.

- A.** budući
- B.** no međutim
- C.** premda
- D.** zato jer

TOČAN ODGOVOR: C

OBRAZOVNI ISHOD: točno upotrijebiti riječ ili izraz u kontekstu (prema pravopisnim, gramatičkim i leksičkim normama)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor; 0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

5.

- A.** prema
- B.** pri
- C.** po
- D.** o

TOČAN ODGOVOR: D

OBRAZOVNI ISHOD: točno upotrijebiti riječ ili izraz u kontekstu (prema pravopisnim, gramatičkim i leksičkim normama)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor; 0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

6.2. PRIMJERI ZADATAKA OTVORENOGA TIPO

6.2.1. Sažetak

Zadatak pisanja sažetka sastoji se od upute, polaznoga teksta i smjernica za pisanje sažetka. U ovome poglavlju nalazi se primjer zadatka za pisanje sažetka.

Uputa

Pročitajte polazni tekst. Sažetak oblikujte kao zaokruženu cjelinu s uvodom, razradom i zaključkom. Pazite da Vaš sažetak bude pravopisno, gramatički i leksički točan. U sažetak morate uvrstiti sve smjernice.

Sažetak mora imati **200 – 250 riječi**.

Polazni tekst

Kasnoga ljeta 2005. istraživači kalifornijske korporacije RAND objavili su alarmantno predviđanje o budućnosti američke medicine. Nakon, kako kažu, „njajpodrobnejne analize koja je ikad provedena o potencijalnim koristima od elektroničke medicinske dokumentacije”, proglašili su da bi američki zdravstveni sustav „uštedio više od 81 milijuna dolara godišnje i usto poboljšao kvalitetu usluge” kad bi bolnice i liječnici digitalizirali kartone svojih pacijenata. Imajući u vidu uštede i druge koristi, koje je RAND procijenio na temelju računalnih simulacijskih modela, jasno je – rekao je jedan od najistaknutijih znanstvenika toga intelektualnog kolektiva – „da je došlo vrijeme da države i svи drugi koji plaćaju zdravstvo počnu agresivno promicati informacijsku tehnologiju u zdravstvu”. Posljednja rečenica u izvještaju o pojedinostima toga istraživanja naglašava hitnost: „Vrijeme je za akciju.”

U vrijeme kad se pojavila RAND-ova studija uzbuđenje oko računalizacije medicine već je bilo sveprisutno. Još je početkom 2004. godine George W. Bush donio predsjednički ukaz kojim je osnovao Inicijativu za uvođenje informacijske tehnologije u zdravstvu, s ciljem da se većina zdravstvenih kartona u SAD-u digitalizira u roku od deset godina. Krajem 2004. godine savezna je vlada već dijelila milijune dolara subvencija kojima je poticala liječnike i bolnice da kupuju sustave za elektroničku medicinsku dokumentaciju (EMR) i uvode e-kartone. U lipnju 2005. godine Ministarstvo zdravstva SAD-a osnovalo je radnu skupinu državnih dužnosnika i voditelja zdravstvenih djelatnosti, Američku zajednicu za informiranje o zdravstvu, koja je trebala promicati uvođenje e-kartona. RAND-ovo istraživanje, koje je očekivano dobrobit od uvođenja e-kartona pretočilo u konkretnе i naizgled objektivne brojke, raspalilo je i uzbuđenje i potrošnju. Kako će kasnije izvjestiti *The New York Times*, to je istraživanje „pridonijelo eksplozivnom rastu djelatnosti povezanih s elektroničkom zdravstvenom dokumentacijom te je obodrilo saveznu vladu da milijardama dolara financijski potakne bolnice i liječnike na uvođenje takvih sustava”. Ubrzo nakon što je prisegnuo za predsjednika 2009. godine, Barack Obama pozvao se na RAND-ove brojke najavljujući program ulaganja dodatnih 30 milijardi dolara u subvencije za kupnju EMR sustava. Usljedila je ulagačka groznica i oko tristo tisuća liječnika i četiri tisuće bolnica prepustilo se darežljivosti Washingtona.

No 2013. godine, netom nakon što je Obama prisegnuo na drugi predsjednički mandat, RAND je objavio novo, posve drugačije izvješće o informacijskoj tehnologiji u zdravstvu. Euforije je nestalo; ton teksta sada je krotak i zvuči kao isprika: „lako se upotreba IT-a u zdravstvu povećala”, pišu

autori, „kvaliteta i učinkovitost skrbi o pacijentima poboljšali su se tek marginalno. Istraživanje o učinku IT-a u zdravstvu polučilo je neravnomjerne rezultate. Nadalje, ukupni godišnji izdatci na zdravstvo u Sjedinjenim Državama narasli su s približno bilijun dolara 2005. godine na oko 2,8 bilijuna.” No najveći je problem taj što su sustavi za zdravstvenu dokumentaciju koje su liječnici požurili instalirati o trošku poreznih obveznika stalno upadali u probleme s „interoperabilnosti”. Jedan se sustav jedne tvrtke, naime, nije mogao sporazumijevati s drugim sustavom koji je razvila druga tvrtka, čime su ključni podatci o pacijentima ostali zaključani po bolnicama i ordinacijama. Jedno od velikih obećanja IT-a zdravstvu bilo je da će, kako su primijetili RAND-ovi autori, omogućiti „pacijentu i pružatelju medicinske usluge pristup zdravstvenim informacijama u bilo koje vrijeme i na bilo kojem mjestu”. Međutim, budući da svaka tvrtka koja je pružatelj usluge digitalne medicinske dokumentacije ima vlastite formate i protokole, bolnice i liječnici „prisiljeni su na vjernost proizvođaču pojedinoga EMR sustava”.

RAND još uvijek polaže mnogo nade u budućnost, no priznaje da se „ružičasti scenarij” prvotnoga izvještaja nije ostvario. Ne toliko zbog same digitalizacije, već zbog načina njezine provedbe. Budući koraci svakako bi trebali obuhvaćati ujednačavanje formata i protokola kako bi se omogućila dostupnost i razmjena zdravstvenih informacija ili pak uvođenje centraliziranog sustava e-kartona pacijenata.

Prilagođeni izvornik: Nicholas Carr: *Stakleni kavez*, 2016., Zagreb: Jesenski i Turk

Smjernice za pisanje sažetka

Sažmite polazni tekst svojim riječima tako da:

- navedete opće podatke o polaznom tekstu
- odredite namjenu i temu teksta
- navedete osnovne misli teksta i pojedinosti koje ih podupiru
- odredite autorov stav o temi.

6.2.2. Školski esej

Esejski zadatak sastoji se od upute, polaznoga teksta / polaznih tekstova te smjernica za pisanje školskoga eseja.

Interpretacijski esej

Uputa

Školski esej oblikujte s obzirom na zadani zadatak. Oblikujte ga kao zaokruženu cjelinu s uvodom, razradom i zaključkom. Pazite da Vaš školski esej bude pravopisno, gramatički i leksički točan. Sve smjernice morate uvrstiti u školski esej.

Školski esej mora imati najmanje **440 riječi**.

Zadatak za pisanje eseja

Polazno pitanje: Kako pojava duha pokreće radnju, utječe na njegov razvoj i dovodi do tragičnoga završetka u Shakespeareovoj tragediji *Hamlet*?

Polazni tekst

William Shakespeare, *Hamlet*

Otvoren prostor podno zidina dvorca.

(Vrata se u zidinama otvaraju; duh izlazi, a za njim Hamlet, koji drži balčak trgnuta mača pred sobom poput križa.)

Hamlet: Kud vodiš me? Govori! – Ne idem dalje.

Duh: O, čuj me!

Hamlet: Hoću.

Duh: Već je blizu čas,

Gdje u muke se ognja sumpornog

Povratit moram.

Hamlet: Jao, bijedni duše!

Duh: O, ne žali me, nego ozbiljnim

Sad slušaj uhom, što će da ti kažem.

Hamlet: Govori, ja sam spremjan da te slušam.

Duh: Kad čuješ, bit ćeš i da osvetiš!

Hamlet: Što?

Duh. [...]

Slušaj me, o slušaj

Pa ako ikad ljubio si oca –

Hamlet: O, bože moj!

Duh: Osveti gadno mu

I bezdušno umorstvo!

Hamlet: Ha! Umorstvo!

Duh: Umorstvo već je samo sobom gadno,

Al ovo ti je ponajgadnije

I najgrđe i najbezdušnije

Hamlet: O, kazuj mi ga bez odlaganja,
Da uzmognem na brzim krilima,
Ko miso ili mašta ljubavna,
Pojuriti na svoju osvetu!

Smjernice

- U uvodu:
  - ukratko predstavite autora i djelo
  - u jednoj ili više rečenica oblikujte tvrdnju kojom ćete odgovoriti na polazno pitanje i tako najaviti ono o čemu ćete pisati u središnjemu dijelu eseja.
- U središnjemu dijelu eseja razradite i argumentirajte svoju tvrdnju kojom ste odgovorili na polazno pitanje tako da argumentacija:
  - proizlazi iz razumijevanja djela u cjelini
  - proizlazi iz sadržajne i stilske analize polaznoga teksta i njegove uloge u djelu u cjelini
  - bude povezana s književnopovijesnim kontekstom u kojem je djelo nastalo.Svoj tekst rasporedite u odlomke koji su jasno, logično i smisleno povezani.
- U zaključku sažeto istaknite ono najvažnije o čemu ste pisali u središnjemu dijelu eseja.

7. PRIPREMA ZA ISPIT

Literaturu za pripremu ispita iz Hrvatskoga jezika čine svi udžbenici koje je odobrilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja za gimnazije i strukovne škole u proteklome četverogodišnjem razdoblju.

Za postizanje uspjeha na ispitu pristupnicima se savjetuje:

- poznavanje Ispitnoga kataloga
- poznavanje ispitnih cjelina i primjera zadataka
- poznavanje ispitnih djela
- poznavanje materijala koje je objavio Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr)
- rješavanje oglednoga primjera ispita.

N C V V O

